

TLAČOVÁ SPRÁVA

21. september 2010 – Svetový deň Alzheimerovej choroby

Alzheimerova choroba postihuje nielen chorého ale celú jeho rodinu

Bratislava, 17. septembra 2010 – Alzheimerovu chorobu označujú viacerí odborníci za tichú epidémiu ľudstva. Toto ochorenie oberá človeka o to najcennejšie – schopnosť myslieť, orientovať sa a postarať sa sám o seba. Podľa svetových štatistík približne 1 % obyvateľov vyspelých krajín trpí týmto ochorením a jej výskyt má rastúcu tendenciu. V Európskej únii sa počet chorých pohybuje na úrovni 7,3 milióna¹. Na Slovensku trpí Alzheimerovou chorobou približne 50-60 tisíc ľudí, o ktorých sa stará okolo 100-150 tisíc rodinných príslušníkov, príbuzných a blízkych. Alzheimerova choroba je vo vyspelých štátoch považovaná za vážny sociálny, zdravotnícky a spoločenský problém, ktorý sa dotýka nielen samotných chorých ale aj ich blízkych príbuzných, ktorí nesú na svojich pleciach psychickú a ekonomickú záťaž. Aj z tohto dôvodu si celý svet 21. septembra pripomína Svetový deň Alzheimerovej choroby.

Zabúdanie, neustále opakovanie tých istých otázok či horšiu orientáciu v priestore u ľudí vo vyššom veku vnímame zvyčajne ako normálnu a neodvratnú súčasť starnutia. Ak nám tieto prejavy u našich blízkych nespôsobujú problémy, ani im nevenujeme pozornosť, ale ak sú sprevádzané aj výraznými zmenami osobnosti človeka, môže ísť o príznaky vážneho ochorenia. Alzheimerova choroba je degeneratívne ochorenie mozgu, ktoré je sprevádzané postupným úpadkom pamäti, myslenia, chápania, reči, schopnosti učiť sa, úsudku a plánovania. Začína nenápadne a pozvoľne, nepretržite sa rozvíja v priebehu niekoľkých rokov. Príznaky ochorenia začínajú výpadkami krátkodobej pamäte, dezorientáciou a inými mentálnymi poruchami, ktoré postupne môžu viesť až strate kontroly nad telesnými funkciami. Najčastejšie sa objavuje u ľudí starších ako 65 rokov, s mierne častejším výskytom u žien ako u mužov.

Toto ochorenie nepostihuje iba chorého, ale celú jeho rodinu. Zo začiatku je to najmä v emocionálnej rovine – keď chorý začne mať problémy so zapamätávaním si mien a tvárí svojich najbližších, známych miest, stráca zmysel pre orientáciu a neskôr aj schopnosť zrozumiteľne sa vyjadrovať a plánovať si denné aktivity. Postupne pribudne k emocionálnej záťaži aj množstvo praktických problémov, ktoré si od opatrovateľov vyžadujú veľkú dávku trpezlivosti a energie. Čím sa skôr sa podarí odhaliť začiatok tohto ochorenia, tým neskorší môže byť nástup nezvratných zmien osobnosti chorého, kvôli ktorým musia často aj opatrovatelia od základu zmeniť svoj život.

¹ Zdroj: www.alzheimer-europe.org a www.dementia-in-europe.eu

Ľudia trpiaci Alzheimerovou chorobou patria jednoznačne do starostlivosti odborníka – psychiatra alebo neurológa. Aj keď toto ochorenie zatiaľ nie je možné úplne vyliečiť, v súčasnosti dostupná terapia spolu s nefarmakologickými postupmi dokáže jeho progresiu výrazne spomaliť, a tým zabrániť devastácii osobnosti chorého. Veľmi dôležitý je však skorý záchyt ochorenia a nastavenie na optimálnu liečbu.

Starostlivosť o ľudí s ACH na Slovensku

Popri liečbe je pre samotných pacientov od začiatku ochorenia dôležité najmä vzdelávanie tých, ktorí sa o nich starajú. Ochorenie je totiž sprevádzané postupným poklesom pamäťových schopností dospelého človeka, pacienta, i keď je farmakologicky liečený. Táto skutočnosť je najťažšie akceptovateľný fakt v rodine, z ktorého vyplývajú nedorozumenia, emocionálne vyčerpanie opatrovateľov a poruchy správania u pacienta. Človek s ACH sa spravidla najlepšie cíti v domácom prostredí s pomocou príbuzných. Dostatočne poučení opatrovatelia sa dokážu o chorého plnohodnotne postarať, potrebujú však pomoc spoločnosti.

Podľa prieskumu TNS, realizovaného v máji 2010, všeobecné povedomie o Alzheimerovej chorobe a jej príznakoch či možnostiach liečby je na Slovensku vysoké. Približne 38 % respondentov pozná niekoho zo svojho okolia, kto trpí týmto ochorením. Podľa tohto prieskumu, v prípade, že by blízka osoba trpiaca Alzheimerovou chorobou potrebovala nepretržitú opateru, nadpolovičná väčšina respondentov (58,7%) by túto situáciu riešila práve starostlivosťou v rámci rodiny. Domáca starostlivosť medzi blízkymi bola najčastejšie uvádzaná ako najlepší spôsob starostlivosti o človeka trpiaceho Alzheimerovou chorobou (43,8%). Napriek tomu však konkrétne zariadenie sociálnych služieb, ktoré je zamerané na starostlivosť o ľudí s Alzheimerovou chorobou, vedelo uviesť iba 8,2% respondentov.

Práve na nedostatok špecializovaných pracovísk, ktoré by poskytovali odbornú starostlivosť o pacientov s ACH, a potrebu vzdelávania opatrovateľov reaguje projekt zakladania kontaktných informačných miest pre pacientov a ich príbuzných, ktorý realizuje Slovenská Alzheimerova spoločnosť (SAS). *„Ideálnym miestom pre vznik takýchto miest sú domovy dôchodcov a domovy sociálnych služieb, v ktorých sa nachádza odborný personál, ktorý môže svoje odborné znalosti a skúsenosti z každodennej starostlivosti odovzdať aj rodinným príslušníkom, ktorí sa starajú o člena rodiny v domácom prostredí.. Slovenská Alzheimerova spoločnosť môže takýmto zariadeniam pomôcť pri zakladaní kontaktných miest formou poradenstva a vzdelávania opatrovateľov,“* hovorí tajomníčka SAS a správkynia nadácie MEMORY Alžbeta Veselá. *„Tento rok Nadácia MEMORY vypísala výzvu práve pre takéto zariadenia na podporu vzdelávania pracovníkov.“* Pokračuje Veselá

Záujem o založenie kontaktných miest zo strany týchto zariadení existuje (v Banskej Bystrici, v Hronci, v Banskej Štiavnici, v Dolnom Kubíne). Nevyhnutným základom pre budovanie siete je odborne pripravený personál.

Prvé kontaktné miesto pri Domove dôchodcov a domove sociálnych služieb v Holíči úspešne pokračuje v začatej ceste a pravidelne organizuje stretnutia podpornej skupiny pre príbuzných. Pre seniorov zorganizovala 12 tréningov pamäti.

Zámerom kontaktného miesta je tiež poskytnúť pomoc rodinám pri starostlivosti vytvorením podpornej a vzdelávacej skupiny z opatrovateľov a rodinných príslušníkov.

Kontaktné miesto :

- poskytuje pomoc pri riešení sociálnej problematiky rodín starajúcich sa o rodinných príslušníkov postihnutých Alzheimerovou chorobou
- zabezpečuje činnosť podporných, svojpomocných skupín rodín s postihnutým členom a rozvíja sociálne kontakty, výmenu informácií a skúseností a emocionálnu podporu,
- uskutočňuje vzdelávacie podujatia pre rodinných príslušníkov zamerané na výmenu skúsenosti a osvojenie si nových vedomostí, spôsobov a metód práce s postihnutými poruchami pamäti,
- uskutočňuje a rozvíja preventívne aktivity pre seniorov: tréningy pamäti a vitality, poskytuje im primerané rady a informácie o zdravom spôsobe života vo vyššom veku,
- zabezpečuje prenos najnovších informácií pre verejnosť
- rozvíja spoluprácu s miestnou samosprávou ako aj s VÚC pre zlepšenie riešenia problému Alzheimerovej choroby a preventívnych aktivít pre seniorov v regióne

Viac informácií nájdete aj na www.alzheimer.sk.

Kontakty pre médiá:

Ing. Alžbeta Veselá, *Slovenská Alzheimerova spoločnosť*, tel./fax: 02/6241 4143, e-mail: avesela@alzheimer.sk

Adriana Švarcová, *SEESAME*, tel.: 02/4342 2978, e-mail: svarcova@seesame.com